

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben hazaszállítva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, október 27.

Katholikus egyetem.

A sivatag karavánjának hosszú, nehéz út után jól esik egy kis oázis, az állam napszámosának a hivatalnoknak az iroda fülledt levegője után jót tesz egy kis friss, ózonos levegő, a választások zajában, a melyek eddig nem ismert magasra vetik szennyes hullámaikat, miért ne engednők meg mi is magunknak egy kis pihenőt, miért ne keresnők mi is egy kis oázist?!

A múlt évi kultuszvita alkalmával Wlassits dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, hogy a támadások élet elvegye, azt az ígéretet tette, hogy mihelyt véget ér a millenáris esztendő, azonnal összehívja az autonómiát szervező kath. kongresszust.

Maholnap bezárják a kiállítást, s összeül a választási listák meghamisításával, csengő érczczel és szuronyokkal Bánffy szája ize szerint összehozott új parlament; az a parlament, aminőt hasonló eszközök igénybe vételével a muszka cászár is tudna az ő abszolusztikus elveinek szerezni, s itt lesz a miniszter ígérete beváltásának önmaga megjelölte határideje.

De mivel mi Wlassits urat olyannak tartjuk, mint a rossz adóst, akit már hetekkel előbb kell a közelgő terminusra figyelmeztetni, helyén valónak látjuk ezzel a fontos kérdéssel eleve foglalkozni, s ezzel kapcsolatban egy régóta vajdó kérdést felszínre hozni; s ez nem más, mint a magyar kath. egyetem.

Soha jobban nem éreztük egy kath. felsőbb iskola szükséges voltát, mint ma; de viszont talán nem is kínálkozott eddig-

elé soha oly kedvező alkalom e kérdés megoldására, mint most.

A kath. szellem ország szerte ébredőben van, a keresztény társadalom rekonstruálására meg van téve minden lépés, meg van mozgatva minden kő; de addig igazi keresztény szellem, gondolkodás nem lesz e hazában, addig kath. intelligenciáról nem lehet szó, míg a tudományos pályákra lépő ifjúság tudományos szakképzettségét a vallásos hit és a vallás tanainak romjain nyeri. Pedig, hogy a dolog ez idő szerint nálunk így áll, az köz tudomású tény, aki mégis kételkedik ezen, annak figyelmébe ajánljuk dr. Romanus: »A mi dekatholizált egyetemünk« című munkáját.

Azután nemcsak azért volna szükséges a kath. egyetem, hogy a kath. elemi és középiskolai oktatásra ez rátenné mintegy a koronát, hanem azért is, hogy a kath. írók és tudósok előtt volna egy idea, amelynek elérésére, mint éltek legfőbb céljának megvalósítására történének. Hiszen naponkint látjuk, hogy a kath. ember nemcsak a közigazgatási és politikai pályán, hanem az író és tanárvilágban is mellőztetik, csak azért mert őtet az Isten kath.-nak teremtette. Olyan férfiak ütök el jeles és irodalmi munkássággal bíró kath. férfiak elől az egyetemi tanszékeket, akik amannak tanítványai lehetnének. Már most ha kath. egyetemünk volna, abban az egyetemi katedrában az illető kath. író, tudós vagy tanár, megtalálná legfőbb jutalmát, lenne neki miért fáradsa, nem lenne minden törekvése kárba vesztett, mint így. S ennek az egyetemnek a nyomában olyan

pezsgő kath. irányú tudományosság indulna meg, amelyről a mai mostoha viszonyok között még sejtelmünk sem lehet.

De ennek a kath. főiskolának a felállítása nemcsak égetően szükséges, hanem arra ma az alkalom is kedvezőbb, mint valaha.

Ha az autonomia létrejön, a kath. vallás és tanulmányi alap szépen kikerül a miniszter kezei közül, s az autonómiai igazgató tanács kezelésére bizatik. Vele együtt visszakerülnek birtokunkban a budapesti egyetem kath. jellegű alapjai (Pázmány-Lósy-Lippay-) alapítvány, a volt szegszárdi apátság birtokai — Mária Terézia.) Ezekből azután a magyar kath. egyház hozzájárulásával gyermekjáték lesz felállítani a kath. egyetemet.

Azután ott van b. Bonnáz Sándornak 1889-ben erre a célra tett százezer forintos alapítványa, fel lehet azt is használni.

Számítani lehet továbbá a magyar világi katolikusok áldozat készségére, akik felismerték immár lenézett állapotukat, és örömezt lépnek sorompóba minden kath. ügyért, főleg, ha a magyar katolikusok autonómiája meg lesz és jogot nyernek egyházuk vagyoni vonatkozású ügyekben intézkedni.

Ha majd nagyobb jogkörük lesz, mint ma, midőn összes joguk a mise hallgathatásra és gyónáshoz járulhatásra szorítkozik, akkor bizonyára hatni fog rájuk a magyar protestánsok szép és követésre méltó példája, akik néhány hónap alatt százezreket hoztak össze a Debreczenben létesítendő hely. vallásu egyetemre.

*

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Valami az evésről.

M. J.

A híres »cogita ergo sum«-ot egyik barátom egyszer így parodizálta: »edo, ergo sum«. Eszem, tehát élek. Szó sincs róla, barátomnak igaza volt: amíg az ember eszik addig él (némi emberről ugyan el lehet mondani, hogy amíg él, addig »mindig« eszik). Sőt talán ezen »edo, ergo sum« több reális alappal bír, mint eredetije.

Hiszen az evésnek az élethez sokkal több köze van, mint a gondolkodásnak. Ez utóbbi nélkül sokan élnek, de az előbbi nélkül még Succi, sőt az ősbudavári fakir sem.

Az evés egyike a legkellemesebb életszükségletnek. És ezt nemcsak Sanyaró Vendel, de a világon minden ember tudja. Ellenben vajmi kevesen tudják azt, hogy mikor, mit, mennyit és hogyan kell enni?

Kedves, enni szerető olvasóim talán megijednek e sok kérdéstől. Hogyan? Hát az ember, mikor eszik arra gondoljon mindig, hogy vajjon jó időben eszik-e, jót eszik-e, vajjon sokat vagy keveset s a kellő módon-e, vagy helytelenül? Na köszönjük szépen, de az ilyesmitől majd nagyon eltálatna menni az étvágyunk!

Csalódni méltóztatnak, kedves olvasóim.

Nem is kell nagyon megijedniök. hisz minden kérdésnek legfeljebb egy eredményük lehet t. i. még jobb étvágyuk lesz.

Mai napság legtöbb a gyomor-bajos, s a rosszúl táplált ember. Az emberi bajoknak ötven százalékát éppen arra a gyomorra lehet visszavezetni, amelyet önök úgy elkényeztetnek, úgy szeretnek, mikor már késő s amelyet oly semmibe vesznek, míg nem érzik, hogy van.

Adnak neki enni, mikor éhes, adnak, mikor nem éhes; de közben azután egy kis tévedésbe is esnek s a gyomornak adják azt, amit tulajdonképpen csak a szemük vagy szájuk kívánt meg.

Önök ugyebár elköltik regelijöket, a dél-előtti kis villásreggelit, délben elfogyasztanak három-öt tál ételt; azután jön az uzsonna, este a vacsora s akkor — azt hiszik eleget tettek köteleességüknek.

En a következőkben igyekezni fogok önöket meggyőzni arról, hogy mindezzel még nem tettek eleget kötelezettségüknek s egyideűleg tanácsokat is fogok nyújtani a jövőre nézve.

Hogy pedig e tanácsaimat annál inkább megfogadják, hogy azoknak helyes voltát annál inkább elhiggyék önök: ezennel kijelentem ünnepélyesen, hogy én nem orvos, hanem jogász ember vagyok.

Csak paradoxon, látszólagos ellentmondás van egy jogász és egy, egészségügyi cikk írója között. A jogász jogokkal foglalkozik s ki ta-

gadhatná, hogy minden emberi testrésznek, így a gyomornak is vannak jogai.

Meg kell azonban mégis vallanom, hogy amiket elmondani fogok, az nem az én jogász elmém szülötte. Nem. Én csak compiler vagyok. Olvastam, gondolkodtam rajta, amit tanul-tam, odaadom másoknak is: éljenek vele.

És most a tárgyra.

Mikor együnk?

Ezen a kérdésen lehet a legkönnyebben tul esni.

Általános elv az volna: együnk, amikor éhesek vagyunk. Mivel pedig ez az elv nem mindig keresztülvihető, és sokszor — szorosan követve — kellemetlen következményekkel bírhat, a legtanácsosabb mégis a napnak bizonyos részeit szánni az evésre, annyival inkább, mert tapasztalás szerint a rendes, megszokott időben történt étkezés a legtöbb haszonnal jár.

Egy felnőtt embernek — helyes beosztás mellett — tökéletesen elég napjában háromszor étkezni. De ennyiszor azután kell is. Leghelyesebb reggel 7—8 óra között, déli 12—1 óra között és este 7 óra tájban étkezni. Azok azonban, kik nehéz munkával foglalkoznak, sokat mozognak megengedhető a második reggeli és uzsonna is. Egyáltalában nincsen szabály kivétel nélkül s például gyermekek, lábbadozók, kiknek több táplálékra van szükségük, naponta többször is ehettek.

Ne együnk reggel nagyon korán s ne is

Ismételjük egy kath. jellegű egyetem felállítására tán sohasem kínálkozott kedvezőbb alkalom, mint ma. Iparkodjunk azt a magunk javára kihasználni. A magyar kath. egyetemnek kérdését ne hagyjuk levenni a napirendről. S ha majd autonómiánk meg lesz, az első kérdés amelyet megoldásra viszünk a magyar kath. egyetem kérdése legyen.

Mert ha tovább is lethargizálunk és fejbőlintó Bálintok maradunk és ezt az alkalmat sem használjuk fel, akkor nekünk mondotta a földön járt Isten: »perditio tua ex te Izrael!«

Gr. Zichy Nándor a helyzetről.

A néppárt csodálatraméltó tevékenységű vezére a nagyszombati választókerületben szombaton kezdte meg három napra tervezett körutazását. Mindenfelé nagy néptömeg veszi őt körül, melynek lelkesedése nem ismer határt. Bandérium kíséri és угyszólván zászlóerdő között vonul községről községre. Szombaton Kereszturon, Modorfalván, Szilvicsén és Gerencsénen át Nagyszombatba kocsizott, ahol d. u. 3 órakor másfél óráig tartó programbeszédet mondott. Izleletetül egyelőre csak néhány pontot adunk.

»Róma akkor dőlt meg, midőn az emberek megszűntek hinni, midőn az augurok egymásnak a szeme közé nevettek az utcán.«

»Most nem a nép választ, hanem a néppel választatnak.« »Ha a lib. urak így értelmezik az alkotmányosságot, akkor jobb volna az abszolutizmus, jobb egy katolikus király, a ki hite szerint cselekedhetik szabadon, minden befolyás nélkül.«

»Az állam az Isten egyháza helyett egy kis egyházat szeretne alkotni, a melyben a pap is az állam hivatalnokává lenne, mint a szolgabíró; az Isten szolgáját az állam szolgájává akarná tenni. A magyar államnak mindig szabad alkotmánya és szabad egyháza volt. Mi mindkettőt fönn akarjuk tartani, az alkotmányosságot ez egyház által.«

»A nép vérben és életben áldoz a csatáért, mint a világ összes tőkepenzesei.«

»A tót is szereti a hazáját, hiszen ha oly erős hazaszeretet nem lakoznék benne, már nem volnánk oly szép csendben-rendben.«

»A nép között azt a szomorú tapasztalattal tettem, hogy a tót úgy viseli magát, mintha a magyar állam, a hivatalnokok az ő elleneségei volnának.«

»Okos politika mellett talán nagyobb kóvótát isfizethetnénk, de a mai viszonyok között sem mi esetre sem.«

Christianos ad leones!

Mint egykor a véres üldözések idején, mikor a katakombák rejtekeibe vonultak az első keresztények a zsarnokok dühöngései elől, bármi történt is azért a keresztényeket tették felelőssé: ugyma bárhol történjék is az országban a választásoknál rendetlenség, kihágás, erőszakoskodás vagy vérengzés annak mindenesetre a néppárt az oka. Teztullián klasszikus tanúsága szerint; ha a Tiberis előntötte Róma falait, ha a Nilus nem hordott iszapot a mezőkre, ha éhség pusztított, ha pestis szedte valahol áldozatait — — — mindjárt azt kiáltották: orozlánok elé a keresztényeket christianos ad leones! Ma pedig ha ott történik is valami, ahol hire-hamva sincs még a néppártnak, azért is a néppártot teszik felelőssé s az egész liberális tábor kórusban fujja: csendőrt, katonát ellenük!

Az ugrai kerület függetlenségi pártjának első jelöltje, Szatmári Mór visszalépett. mert Tisza István pártja olyan korteskedést fejtett ki, hogy ezzel szemben gyengének találta magát s nem reménylhetett győzelmet. Ez nagyon jó alkalom egy liberális lapnak szidni a néppárt »faratizmusát«, pedig két szál néppárti sincsen az egész kerületben.

Orczyfalván egy exaltált ember azt beszéli, hogy neki megjelent a Szűz Mária s járnak hozzá az emberek. Ennek oka — egy másik liberális lap szerint — természetesen a néppárt, mely fanatizálja rajongó hiveit. Az, hogy Orczyfalvától 10 mértföldnyire sincs néppárti jelölt, — az egy cseppet sem alterálja a liberális igazmondást.

Székely-Udvarhelyt egy szabadelvű polgárt késekkel össze vissza szurkálták. Egy harmadik liberális lap (kaucziója sincs!) menten ráfogja, hogy ezt a »láztó és orvtámadó néppártiak« tették, akik 4 embert felfogadtak erre a célra.

Tudtunkkal az egész Székelyföldön egyetlenegy jelöltje sincs a néppártnak (Erdélyben csak egy helyen van), de azért nem tesz semmit; ez is az ő bőrükön szárad.

Hogy a felvidéki véres zavargásoknak tisztán a néppárt az okozója, az több mint bizo-

nyos a liberális közvélemény előtt. Hogy Lőcsén a Szűz Mária szobrát sárral, piszokkal mocskolták be, — hogy a tereskei körjegyző (Lénárd Béla) nem átalta alávaló módon házasságtörőnek bélyegezni magát az Ur Jézust, hogy a népet eltántoritssa vallásából és papjától és hogy a többi hasonszőrű kortesek, hogyan láztítják a népet a vallás, az egyház és a papok ellen, — arról persze hűségesen hallgatnak. Ki van adva a jelszó, hogy a revizionista pártot meg kell semmisíteni. Velük szemben tehát minden szabad. És hogy befeketítsék őket a közönség előtt a ráfogástól sem riadnak vissza. Holnap dől el: sikerült-e elérni célukat?

Protestánsok fölajdulása.

A »Protestáns Pap« című szakközlöny következő panaszokban öntöki bánatát:

Felajdulás. »Nem merjük mutogatni azon sebeket, a melyeket az egyházpolitikai törvények egyházunk testén ütöttek; nem akarjuk bevallani, hogy »a szabadelvű nemzet államkormány visszaélt jóhiszeműségünkkel; félünk feltárni a rideg valót, pedig jobb volna szólnunk s őszintén megmondanunk, hogy a polgári házasság, a polgári anyakönyvvezés, a felekezetenküliség, nem a mi talajunkba való virágok, mérges gyümölcsöt hoznak és hoztak már is. Hová jutunk, mire virradunk így? Szegény egyházaink a terheket alig bírják. Az elszegényesedés országszerte mind nagyobb mérvet ölt. Az uralkodó merkantilizmus folytán már a falusi egyházakban is észlelhető azon körülmény, hogy egyes emberek magukhoz ragadják a vagyont, míg a nagy többség lába alól kikopik a föld. A szociálizmus az elszegényesedésnek indult föld népe közt mind inkább-inkább terjed. Az anyagi nyomor megingatja a hitet; a magyar nép, különösen a magyar protestáns földművelő nép kedélyvilága kezd ijesztő mérvben. ijesztő irányban megváltozni.«

Választási mozgalmak.

A választás Nagyváradon.

Holnap, szerdán megy végbe Nagyváradon és Biharmegyében a képviselők választása. A Fekete Sasban két küldöttség előtt fogják meg-ejteni a szavazást. Az egyik küldöttségél Várad-Olaszi, Várad-Váralja és Csillagváros, a másik küldöttség előtt pedig Várad-Ujváros, Külváros és Várad-Velence polgárai szavaznak. S a l Ferenc polgármester a város részéről

sokat, mert a gyomor olyankor nem nagyon követelő s könnyen ki lehet elégíteni. Viszont ne együnk este nagyon későn, mert elrontjuk vele egész éjjelünket. Mennyi szép álmot változtatott már át egy jókora adag túros csusza boszorkány nyomásos éjjellé! Legczélszerűbb, mint mondtam 7 óra tájban, vagy, hogy általánosabban fejezzem ki magam, lefekvés előtt legalább 2—3 órával vacsorázni.

Mit együnk?

Ez a második s egyuttal legnehezebb kérdés. Az az, hogy megfelelni reá nem is annyira nehéz, mint aztán be is tartani.

Dr. Bock Ernő Károly, egyike a leghiresebb osztrák professzoroknak ideális táplálkozásnak azt mondja, mely az emberi test által igényelt minden anyagot *kellő* mennyiségben bevezet a testbe s mely ennek dacára nem terheli meg a gyomrot.

Hát ilyen ideális táplálkozásban nem igen lehet része az embernek már csak azért sem, mert nincs olyan étel, mely minden szükséges anyagot s éppen abban a mértékben tartalmazza, melyben az emberi test megkívánja.

Voit számítása szerint egy erőteljes fiatal embernek például naponta 137 gr. fehérnye 72 gr. zsir, 352 gr. szénhidrát és azonkívül megfelelő sókra s vízre van szüksége nyugalmnál, munkánál pedig 101 gr. zsirral többre.

De, édes Istenem — mondják önök —

csak nem fogjuk ellenezni s grammonkint kimérni, hogy mit együnk?!

Nem. Ez adatokra — általános érdekükön kívül — csak annyiban van szükségünk, hogy ezek után tájékozva legyünk az ételek megválasztásában. Czélszerűnek tartom tehát felsorolni egynehányát élelmiszereinknek különös tekintettel tartalmukra.

Legtöbb fehérnyét tartalmaznak: tőkehal, sovány sajt, *lencse*, *borsó*, kövér sajt, *marhahus* stb.

Legtöbb zsirt: *vaj*, szalonna, kövér liba, disznóhús, *sonka* stb.

Legtöbb szénhidrát van a következőkben: *buzalisz*, rizs, gersli, rozslisz, stb.

Vége víz a saláta, tej, és a savanyú káposztában, só a beszózott heringben van a legtöbb.

Minden ételt felsorolni természetesen nem lehet, de az elmondottak eléggé biztos támpont nyútanak étlapunk összeállítására.

Ez az étlap — ugyancsak Bock szerint a következő:

Reggeli: thea vagy kávé, csokoládé vagy húsleves tojással, utána kenyér vagy zsemlye vajjal; ebéd: húsleves, főzelék (hüvelyes) és sült; vacsora: leves vagy thea, fehér kenyér vajjal, sajttal vagy hideg hússal, tojás. Itálnak este ajánlható a könnyű sör.

Ezt az étlapot könnyű megtartani, hisz nem igen különbözik az elfogadott étlapoktól. Azonban elkészítésénél arra is kell ügyelni,

hogy meg ne terhelje a gyomrot. A hús és főzelék jól meg legyen főve s előbbi lehetőleg apróra vágva; egyáltalán minél közelebb áll az étel a folyékonyhoz, s a szilárd ételek minél apróbbra vannak vágva — annál jobban emészthetők, annál kevésbé terhelik meg a gyomrot.

Hogyan együnk?

Igenis, kedves olvasóm, hogyan együnk?

Mert még mindig nem elég, hogy tisztában vagyunk az étkezés idejével s hogy tudjuk, mit együnk, a fő az, hogy miként eszünk? Rossz szokások mellett a legjobb ételek is haszontalanok, sőt károsak lehetnek reánk nézve.

Volt egy jó barátom, aki rendszeren olyan éhes volt, mint egy farkas. Mikor asztalhoz ült, egy pillanat alatt tünt el előle minden. Egy gombóc olyan volt neki mint más, közönséges embernek egy cseresznye. És ez az én jó barátom alig volt vastagabb, mint egy tisztességes — paszulykaró!

Szépen enni megtanul az ember, de helyesen enni nem a legkönnyebb.

Nem akarok önálló értekezést írni az étkezés szabályairól s mivel úgyis előre bocsátottam, hogy idegen, összeszedett tollakkal fogok ékeskedni, itt adok egy kis kivonatot a Dr. Bock szabályaiból:

Tanácsos közvetlen ebéd előtt minden nagyobb felindulástól, testi és szellemi foglalkozástól tartózkodni s legalább egy fél óracsát tel-

D u s László főügyész, D a r v a s s y Sándor pénztári ellenőrt, S z ü t s István levéltárost és R a f f a y Mihály számtisztet kérte fel azonos-sági tanukul.

Felhívás. A nagyváradai függetlenségi és 48-as párti szavazattal bíró polgárokat felhívjuk, hogy folyó hó 28-án, szerdán reggel 7 órára a kör helyiségében gyülekezni sziveskedjenek. honnan polgári jogunk gyakorlására képviselőválasztási helyre vonulunk és szavazatainkat jelöltünk Vári Szabó Bélára beadjuk. A végrehajtó bizottság.

A megyében.

— *A magyar-csékei* választókerületben sikerül a kormánynak és a megyei szabadelvűpártnak a muszáj jelöltet: Goldis Józsefet keresztülvinni. Korda Andor pártja gyorsan erősödött, a mi ijedelmet okozott a vármegye házában. Végre megtalálták a módját, hogy a kerületet megmentsék Goldisnak. Rávetették Korda Andort, hogy lépjen vissza a jelöltségtől. Tegnapelőtt, vasárnap Korda Andor kijelentette, hogy nem lép fel a magyar-csékei kerületben s így Goldis Józsefet egyhangulag megválasztják.

A magyar-csékei kerületből írják nekünk:

— *Pecze-Szölös* választó polgárai Korda Andor kormánypárti képviselő-jelölt mellett foglalván állást, — f. hó 24-én este kortes vacsorát rendeztek, melyen mintegy 25—30 különben 48-as érzelümü polgár vett részt. Megfordítva: ma azaz f. hó 26-án d. u. 4 órakor ugyancsak kormánypárti jelölt Goldis gör. kath. püspöki helynök programbeszédet tartani P-Szölösre érkezett, — azonban érdeklődők hiányában titkárja kíséretében, — programbeszédét meg nem tarthatván — visszafordult. Korda Andor visszalépett, — s így a szőlői választók itthon maradni készülnek.

— *A tenkei* kerületben ifj. B l a s k o v i t s Sándor szabadelvű párti jelölttel szemben a románok állítottak nemzetiségi párti programmal képviselőjelöltet és pedig B u n a János nagyváradai ügyvédet.

Buna János már megtartotta programbeszédét Tenkén s kijelentette, hogy követelni fogja megválasztása esetén az egyházpolitikai törvények revízióját. A választó-kerület tulnyomó része román választókból áll, mely nagy lelkesedéssel sorakozik a revizionista jelölt körül.

A bihari kerületből beküldték nekünk a következő eredeti levelet, a melyet ez egyik kormánypárti kortes egy törvénybírónak irt szavazatok megkerítése ügyében. Az érdekes levél az eredeti helyesírási hibákkal együtt így szól:

jes nyugalomnak szentelni. Az ebéd alatt is igekezzünk vidám, szórakoztató társaságban lenni. ne legyünk főképp ingerültek. A környezet, tágas, barátságos szoba, s enyhe, tiszta levegő is igen sokat tesz. *Ne legyen rajtunk semmi szoros ruha.* És ez szól különösen hölgyeinknek, kik ebéd alatt épp úgy összehúzózzák magukat, mint akár a bálban.

Együnk lassan s közben — de ne leves után, és csakis kis mértékben — igyunk egy kis vizet vagy könnyű sört. Zsiros étel után azonban árt a vizivás. — Az ételek legyenek melegek, de ne forróak (40 C°).

Ebéd után legalább egy óráig ismét tartózkodjunk minden szellemi és testi fáradságtól; sőt legezészerűbb egy félórászkát aludni, miközben arra kell ügyelni, hogy a felső test föltámasztva legyen.

Mindenekelőtt pedig nem szabad túl sokat enni; mert abból igen kevés hasznunk van.

Ime röviden — valóságos dióhéjban — amit az evésről tudnunk kell. Minden szabályt elmondani — nem volna elég e lapnak egy heti száma. Aki többre kíváncsi s akinek már késő e cikk elolvasása, menjen orvoshoz.

És kedves olvasóim bocsássák meg a jószágoknak e gyomrallal foglalkozó sorait, de ezek most igen alkalmoszerűek, mert az ember úgy is könnyen elrontja a gyomrát a — képviselőválasztásoktól. —

*Mihucz Sándor törvény bíró úrnak, nagy Szántón, Méjen tisztelet Törvény bíró úr, és elvbarátaim, felkérem önöket miszerint holnap reggel azaz ehó 27 dikén sziveskedjenek nállam megjelenni, okvetlenül, Becses levelöket megkaptam, amejnek szivemből örvendek és aszt is tudomásul vettem, hogy azon három új szavazót részünkre megnyerték. mostan csak arra kérem önöket, hogy elnemulassák az át jövelet, s ha a köcség nem elégséges, én azonal intézkedni fogok felete,

Maradok tiszteletel,

Berger, ispán, Kovácsiban, <

Tisza László szombaton este 6 körüljät Biharon folytatva, a körorvos lakása udvarán megtartotta rövid programbeszédét feltünően csekély publikum előtt, melynek a legnagyobb számát a bihari izraeliták — kiknek ünnepeik volt — képezték férfiak, nők és gyermekek vegyest.

Programbeszédé az volt ami H-K-Kovácsiban, t. i. a kvóta felemelését ő is ellenzi, — áttérve egyebek közt a közösvámterületre is, kijelenté, hogy ő ennek a hive, e mellett fog küzdeni itt, elmondá, hogy ő is 48-as (!), de ő nem megy rohammal a holdvilágnak, hanem lassan-lassan. (A holdvilágnak?)

Ertsey G. volt orsz. gyűl. képviselő kértére, megígérte a többek közül azt, hogy a szőlődezsma-váltásig eltörlésére fog törekedni, mely Biharon 18 ezer forintot tesz ki. — Végül még hetivásárt is ígért a jó bihariaknak, Hát egy fejelést csizmát nem ígért?

Mig programbeszédét tartá, a Rigó-pártiak, kik nem messze csoportosulva folyton háborgatták közbekiáltásaikkal a jó öreg Tiszát.

El is akadt egyszer a Rigó éltetése miatt.

Az ugrai mandátum. Az ugrai kerületben a Szokolay Tamás Jelöltsége óriási lelkesedéssel fogadtatott. Utja kezdetén Stépán István nagybirtokossal meglátogatta a közeli községeket. Itt mindennütt nem remélt lelkes és őszinte fogadtatásban részesült, az ő zászlaiért valóságos harcöt viták, míg a Tisza István zászlóit az utra dobálták. Vasárnap Stépán István nagybirtokosnál pártérlekezletre gyűltek össze, melynek eredménye az, hogy az eddigi etetés, itatás daczára is a környék választói a Szokolay zászlója alá gyűltek. Ugyancsak vasárnap látogatta Szokolay nagy kísérettel meg Ugra, Komádi, Harsány stb. magyar s ellenzéki községeket, hol — mint nekünk írják — le nem írható lelkesedést keltett megjelenése. A magyar községek a függetlenségi zászló alá csoportosulnak. A román községek is nagy lelkesedéssel fogadták. Jelen körülmények között a Tisza István megválasztása igen kétségesnek mutatkozik, mindamelllett, hogy a hivatalos apparatus minden elgondolható eszközzel mellette dolgozik.

Tisza István Bikácson. Az ugrai választókerület szabadelvű jelöltje, a biharmegyei Tisza-járvány bugzó terjesztője, f. hó 23-ra Bikács községét péczézte ki, hogy beszédével boldogítsa. Tisza István művelt emberhez nem illő udvariatlansággal bánt el a községgel: nem tartotta be a kitűzött időt.

Délelőtti 11 óra lett volna a programbeszéd ideje, s ehhez képest három banderista és tíz üres szekér (köztük kettő önkéntes: a zsidó árendás és a g. kel. lelkész — az előbbinek »legszebb« neve van a világon!) idejekorán, tíz órakor kivonultak Gyapju felé az országutra, s ott el-elkurjantották magukat »szeretett képviselőnk« éltetésére. A hosszú idő azonban, — melynek vasfoga tudvalevőleg mindent megemész, — kedvöket lelohasztotta, torkukat kiszáritotta. Az egyre jobban megnyilatkozó türelmetlenségen a községi bíró és az árendás zsidó (szép két madár egy fészeken) itallal segítette a bajon; két hónappal előbb e napra csapott sört kóstoltattak az unatkozó gászvitézekkel. Így már könnyebben telt az idő d. u. 3¹/₂ óráig, amikor Tisza-tatának egyetlen drága Pistikéje feltűnt a határon a közigazgatás oszlopos tagjaival, az elég hivatalos ügyben utazó szolgabírákkal. A programbeszédre ugyancsak kellett iparkodni, ha valamit kapni akartunk belőle. Dicséretére legyen mondva az ifjabb Tiszának; ebben okosnak mutatta be magát, beszélvén ő szerfölött rövi-

den; kerek hat perczeg élt vissza hallgatóinak türelmével.

O maga is gazdálkodó ember lévén — ugymond — a szabadelvű párttal összhangozóan legelső sorban is a siralmas gazdasági viszonyok javítását tartja sürgős szükségnek. Az adót emelni nem fogják, aminek elég világos bizonyítéka, hogy már az utóbbi években sem tették ezt, mert az ország pénzügyi mérlege ma már egyensúlyban van. Ha nem is szállítják le az adót, de a polgárság terhei kisebbednek annyival, hogy a közigazgatás államosításával a községek kiadásainak jórészét véres verejtékekből eltartani). Bikács különböző felekezeti és nyelvű lakosainak megnyugtására: a szabadelvű párt minden vallás iránt tiszteletet tanusít; az egyházpolitikai törvényektől nincs mit félni, behozták azokat olyan államokban is, hol a katolikusok többségben vannak. A nemzetiségekről nem szól, hisz azok ott békes égyetértésben élnek egymással. A részletekbe bocsátkozni feleslegesnek tartja, de arról biztosítja e kerületet, hogyha őt »a képviselői díszes állásra« megválasztja, az országos ügyek mellett — bármikor forduljanak is hozzá — e vidék méltányos »kéreseinek« mindig pártfogója lesz.

Rövid, de velőtlen beszédje végén leereszkedő nyájassággal szorongatta sorba hallgatóinak kezét, bocsánatért könyörögve, hogy ötöd-fél óra hosszáig az ut szélén várakoztatta őket, de erős főfájása és gyomorgörcei lefekvésére kényszerítették. (Közbeszólás: Meljhez hasonló lyókat máskor is kívánok).

Különben pedig Tisza István szükszavusága az igazság alapján áll a közmondás szavai szerint: »Pénc beszél, kutya ugat.« Minek rontaná ő tüdejét a bikácsi választók közt szónoklattal, mikor pénze van; a bikácsi atyafiak előtt pedig az az ur, aki különb áldomást fizet s azt ő egy mandátumért szivesen megteszi, kivált mikor — gonosz nyelven úgy beszélnek — jó borralaló árán visszaléptetett Kossuth-pártin kívül nem volt ellenlábassa s nem lesz teteme-sebb költsége. Csak az a sajnálatra méltó, — nem Tiszára, hanem reánk katolikusokra nézve, hogy főkortese és pénztárosa Markovits Antal, egy függetlenebb és vallásosabb szerepre is vál-lalkozható katolikus birtokos.

Verekedő választók. Előre láthatólag Biharmegye több községében véres választások lesznek. Mint halljuk Tenkén és Berettyó-Uifaluban a tegnapi nap folyamán már is véres verekedések voltak a választók között. Ez utóbbi helyen a 48-as párt és a kormánypárt választói között voltaz össze-ütközés.

Az országban.

— *Szilágy-Somlyóról* írják lapunknak, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnökkel szemben az ellenzék felléptette Veverán Józsefet, aki revíziós-ugronista párti. A szabadelvű párt mindent elkövet, hogy a miniszterelnököt megválaszssák, de a független polgárok tömegesen az ellenzékét támogatják.

— *Somlyó-Vásárhely:* A kerület függetlenségi jelöltjét Kenessy Dezsőt az összes községekben lelkesülten fogadják. Másny községben a programbeszéd után mind leszedték a kormánypárti Bamberger Béla zászlait. Meszlényi Pál néppárt jelölt mellett a papság gyűjti a szavazatokat.

— *Óbecse:* A nemzeti párt jelöltje Issekutz Győző Bácsstopolyától nagy kocsisortól kísérve, Kishegyes, Szeghegy és Feketeszeg községeken át Ó-verbászra érkezett s innen Kiskérre utazott. Mindenfelé hosszú kocsisor és lovas bandérium kísérte. Bácsstopolyán heves összeütközés volt a kormánypárt és a szocialisták táborá közt, a miatt, hogy a szocialisták semmiképp sem hagyták szóhoz jutni a kormánypárt programot mondó jelöltjét.

— *Fehérgyarmat:* Az általános zajra csábító ígéretek hangoznak bele. Tegnapp megjelent Gacsályi Lajosnak, a kormánypárt elnökének aláírásával egy nyomtatvány. Ebben többi közt ez az ígélet van; ha a kerület választói Mérő Jánosra szavaznak, akkor a kormány kiépíti a szatmár-fehérgyarmati vasutat, állami segítséget ad a szatmár-kis-aári közut építésére és Na-

tolcsnál hidat ver a Szamoson át. A ragyogó ígéretek mellett azonban nem valami vidám dolog lehet kormánypártnak lenni. Az irás ugyanis így szól tovább: »A szavazáshoz mindenki bátran járulhat, mert a rendről és személybiztonságról a lovas és gyalog katonaság föllállítása és csendőrök kirendelése által kellőleg van gondoskodva.«

— **Temesvár:** Fejérváry báró honvédelmi miniszter tegnapi temesvári ünnepsérről azt írják, hogy minden városrészben meglátogatott több polgárt, aztán kihajtott a lövőházba s ott azzal ragadta el a polgárokat, hogy három pompás lövést tett. Este a miniszter a színházba ment, ahol a közönség zajosan megéljenzte. Később a vígadó termeiben bankett volt igen sok tószttal. Fejérváry báró, mikor Telbisz polgármester őt felköszöntötte, sorra járta az asztalokat és mindenkiel koczczintott.

— **Rum:** Ebben a vas megyei kerületben a szabadelvű párt fölléptette Békássy István zsenyei földbirtokost. Duzáth Ferencz néppárti és Békássy kormánypárti küzd most a választók bizalmáért.

— **A debreczeni függetlenségi és 48-as párt.** és II. kerületi jelöltjei: Thaly Kálmán és Tóth Béla vasárnap délelőtt mondták el programbeszédüket a városházának zsufolásig megtelt nagy tanácsstermében. Különösen nagy határu volt a Thaly tartalmas, formás, szép beszéde. Az ő megválasztása bizonyos is. Ellenben Tóth Béláé nem egészen az, mert ámbár két kormánypárti jelölt is van ott, a hivatalos korteskedés egészen a király Ferencz jelöltjét támogatja minden kigondolható eszközzel. Maga a főispán ötven látogatást is tesz egyszer-mászor a király Ferencz érdekében. Komjáthy Béla, a III. ker. függetl. párti jelöltje ma, vagy holnap beszél. Szerdán a választás.

— **A krassói választó kerületben** a szabadelvű párt Szuchányi volt képviselőt léptette fel. — Az ellenzék pedig egyesülten Szemere Miklós pártönkivüli jelölt mellett foglalt állást. f. hó 22-én Erdődy megjelent Szemere Miklós jelöltünk visszalépett, hivatkozással. Szabadelvű párt nagy mérvű veszteségére, (minden egyes szavazat 10 frtjával fizettek ki.) — A visszalépés óriási lehangoltságot idézett elő az ellenzéki táborban kiknek a győzelméig a szabadelvű párt vallomása szerint is biztos volt. — Egy 48-as jelölt még ma is nyer — hasürgönyileg az ellenzéki vezér Révay intéző urhoz fordul Erdődre. —

— **Protestáns revizionista.** A kölesdi kerületben Busbach Péter kormánypárti és Pichler Győző Kossuthista mellett föllépett harmadiknak Varga Janos szentlőrinczi protestáns földbirtokos, nemzetipárti programmal. Szakadathon, Diós-Berényben és Mucsiban már bemutatkozott s mindenütt barátságos, lelkes fogadtatásban részesült, E községek egészen az övéi. Ha nem is lesz abszolút többsége, a pótválasztásba bizonyosan belekerül.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— **Régészeti és történelmi muzeum** (Schlauch park) nyitva ma d. u. 3—5-ig 20 krért. Más időben 50 kr.

Október 28. Képvisező-választás Nagyváradon és Biharmegyében.

Novemb. 29. A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« táncszestély.

* **Pápai konzistorium** lesz, hir szerint, a jövő hónap 15-ike körül Satolli, Cretoni, Jacobini, Ferrata biborosok fogják átvenni a biborosság kalapját.

* **A hercegprimás egészségi állapota.** Vaszary Kolos biboros hercegprimás már több nap óta gyengélkedik, olyannyira, hogy a szobát sem hagyhatja el, sem pedig látogatókat nem fogadhat. Október 30-án lesz őt esztendeje, hogy a Szent-Benedekrend alapja emeltetett az ország első főpapi méltóságára s ez alkalommal az esztergom-egyházmei papság

nagyobb ovációban akarta részesíteni főpásztorát, de a biboros egészségi állapota miatt most erről az ünneplésről le kell mondani.

* **Szaniszló püspök szobra.** Boldog emlékü Szaniszló Ferencz volt nagyvárad püspök emlékéit, mint már irtuk szép szobor fogja megörökíteni városunkban. A szobor nemsokára kikerül az öntödéből. Tóth István jeles szobrász, a Szent László szobor művésze készíti. Az alapozása munkálatokat tegnap kezdték meg Rimánóczy Kálmán építész munkásai a székesegyházzal szemben levő diszkertben. A szobor leleplezése valószínűleg még ez évben meg lesz.

* **Leópápa és Nikita fejedelem.** Montenegró szerencsés fejedelme, Miklós, kérést intézett XIII. Leo pápához, hogy fogadja őt. A pápa, úgy látszik, szívesen fogja teljesíteni a kérést, de úgy, mint Vilmos császárnál tette, azzal a kikötéssel, hogy a fejedelem ne, mint az olasz király vendége, a Quirinából induljon ki, hanem a pápára nézve barátságos helyről. Mint-hogy Montenegrónak Rómában a pápa mellett követsége nincs, Miklós fejedelem, ha a pápa fogadja, Oroszország Vatikán melletti követségének palotájából fog a Vatikánba átmenni.

* **Megyebizottsági tag választása.** A Nagy-Szalontán elhalálozás folytán egy megyebizottsági tag helye megüresedett. Tegnapi előtt töltötték be választás útján. A választást Szemes Péter elnök vezette; beadatott összesen 104 szavazat s ebből nyert Tenkei István 19, Hadházi Kálmán 34, Szathmáry Sándor 50 és ifj. Szathmáry Sándor 1 szavazatot, tehát Szathmáry Sándor választatott meg megyebizottsági taggá.

* **Abczug Bánffy.** A főváros közönsége úgy látszik tudomásul vette, hogy a mostani választásoknál a nemzet nagy érdekei forognak koczkan s kezd derengeni a félmillió magyar metropolisban nemi világosság abban, hogy a választási mozgalomban a kormány minden képzelhető erőszakkal nyomja a politikai vélemény szabadságot. Erre mutat, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnököt vasárnap az iparművészeti muzeum felvonuló ünnepségétől hazatérésében az üllői-ut és a kör-ut mentén összegyűlt néptömeg hatalmasan megabczugolta.

* **A táviráda-szolgálat a választások alatt.** A nagyvárad postá-táviráda igazgató: Schöpfli Agoston már megtette az intézkedéseket a képviselőválasztás idejére nézve. Elrendelte, hogy minden választási székhelyen a választást megelőző 2 nap, továbbá október 28 és 29-én a táviráda hivatalok egész éjjel szolgálatot tartanak s a közönség rendelkezésére álljanak.

* **Özv. Serly Ödönne temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap d. e. 10-kor özv. Serly Ödönne szül. Winterhalter Mária, Winterhalter Antal pápai praelatus, várad kanonok nővérének temetése. A temetési szertartást a család régi barátja Palotay László nvárad kanonok végezte fényes segédlettel. A gyászháztól a holttestet a várad olasz plébánia templomban vitték, a hol az elhunyt lelki üdvéért az összes oltároknál gyászmisést szolgáltak. Innen a beszterlés után a váradolási sirkertben helyezték örök nyugalomba. Jelen voltak: Winkler József fölsz. püspök, Zajnay, Andrásy, Radnay kanonok, Serly Gusztáv főorvos és neje, Rozgner Lajos (Nagy Károly) Miskolczy Barnabás, Bozóky Alajos, jog. akad. igazgató, Molnár Imre, Kiss Elek, Fetser püsp. titkár, Ordódy István, Bozóky Béla, Buzássy Albert stb. és a helybeli papság. A nőegylet tagjai melynek az elhunyt vál. tagja volt, teljes számmal jelentek meg báró Gerliczy Felixné és Sal Ferenczné vezetése alatt. Koszorukat küldtek: Egyetlen jó anyukának — Géza és Bella, Szeretett jó anyának — János és Mathild, Felejtetetlen legjobb anyának — Margit és Jenő.

Szeretett nagyanyának — Gezike, Ida, Lajos és gyermekeik. Forrón szeretett rokonunknak. Szeretett sógornőjüknek — Serly Gusztáv és neje. Tiszteletük jeléül — Id. Flohr János és neje, Márkus László és neje — Részvétük jeléül. Ordódy István és neje — Részvéte jeléül. Schlauch Josefín — Tisztelete jeléül. Vinkler Jozefín — Tisztelete jeléül. — A fényes temetést Weiszlovits A. és fia rendezte.

* **Vasut megnyitás.** Nyiregyházáról jelentik: Tegnapi volt a polgárkirálytelki h. é. vasut műtanrendőri bejárása. A vonalon már ma megnyílik a közlekedés.

* **Halálozás.** Gróf Stubenbergh Farkas Stájerországi főpohárnok, cs. és kir. kamarás hosszas szenvedés után Kapfenbergben f. hó 24-én elhunyt.

300 forintot követel Nagyvárad városától. A lovassági laktanya már évek óta átvan adva a huszárságnak s most követelik a kaszánya tervéért a várostól a díjat. Hauszmann Sándor budapesti építő beadványt intézett Nagyvárad városához, a melyben felpanaszolja, hogy daczára többszöri sürgetésének, a lovaslaktanya terveinek készítésénél felmerült kiadásait, 3000 frtot, a mely ki is volt kötve, még mindég nem kapta meg. Kéri a várost, hogy az összeget végrevalahára fizesse meg.

* **A francia nemzet kereszttségének 13-ik ezenteriuma.** A Rheimsben 696-ban történt nagy nemzeti megkeresztelkedésnek tizenharmadik százada a jelen évvel kezdődvén, a francia katolikusok ezidén Rheimsbe messze kiható akciókat terveztek. Auguszusban volt a francia alsópapság kongresszusa 600-an jöttek össze. F. hó elején, 1—11-ig tartott a Laugéniex rheimsi biboros érsek által rendezett tulajdonképpeni jubileum. Franciaország csaknem minden főpásztorra megjelent, valamennyi egyházmegyéje képviselve volt. Franciaország, egész Franciaország kilencz napi ájtatosságban borult le Isten trónja előtt Rheimsben halát adni a multért s esdeni Franciaország számára, az atheismus jelen szorongattatásai közt, további keresztény életet, jövőt.

* **Hadihajók a nászmenetben.** Nem mindennap látni olyan nászmenetet, mint a milyen az olasz trónörökösé volt, mikor az adriai tengeren át hozta menyasszonyát. Ebben a nászmenetben részt vett a mi flottánk is. Egyenesen ebből a czélból rendeltek az antivarii kikötő elé három osztrákmagyar hadihajót. Mikor a montenegrói fejedelmi vendégek az olasz királyi jakton elhagyták Antivari. zászlódiszt öltött hajóink összes ágyúikkal üdvözölték őket. Seemann admirális pedig fölment tisztelegni a királyi jaktra. a hol a fejedelmi utasok nagy szíveséggel fogadták. Hadihajóink azután a jakt kíséretéhez csatlakoztak. Miután mintegy tizenhat tengeri mértföldet haladtak, délután öt óra tájban jöttek Bari felől a jakt elé az olasz hadihajók. Kölsönösen üdvözölték egymást a két flotta hajói, azután az olasz vette át a mi-einktől a királyi jakt kíséretét, ezek pedig visszafordultak.

* **A munkások gyára.** Albiből okt. 25-ről táviratozzák: Ma nyitották meg a Carmausban sztrájkoló munkások által nyilvános aláírás segítségével épített üvegyárat, melyet a munkások fognak vezetni és üzemben tartani. A megnyitáson Rochefort és a szoczialista párt több vezére volt jelen. A megnyitás előtt 800 terítékű bankett volt. Laudrin a párisi községtagács alelnöke Páris városának üdvözlését hozta a munkásoknak. Ezután Rochefort mondott rövid beszédet.

* **Választási fegyvergyakorlat.** Ilyent is kifundált már a dicső szabadelvű párturalom. A budapesti hadtest parancsnokása táviratilag intézkedett, hogy azon tartalékos katonák, kiknek a jövő tavaszkor kellene fegyvergyakorlatra bevonulniok, e hó 26-án este négy napra — a mig tehát a tömeges választások tartanak — bevonuljanak és a választás színhelyeit a hatóságok felhívására okkupálva tartsák. Ezeket kénytelen a krónikás a millenniumi alkotmányosságról följegyezni! Mégis csak szép dolog az a népszabadság!

dokolva, később meg is halt. Szándékos emberlélssel volt vádolva P o p a Péter, de mivel az orvosi vélemény szerint, nem az ő útsei idézték elő a halált; a kir. törvényszék a vád alól felmentette.

REGÉNY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Írta:

GÉRARDE D.

23

Kázmér siralmas tudatlanságot árukt el a kameliák tekintetében, de a bucsuzásnál mégis megemlékezett róluk.

— Ha sikerül majd egyet a virágok közül találnom, melyeket ön annyira szeret, akkor el fogom hozni. Remélem, hogy nem felejttem el a nevüket, ha a jövő szombaton ismét ide jövök.

— Majd ha szombaton visszatér; gondolkozott Viczia, mikor Kázmér elutazott.

Egyszerre igazán érdeklődni kezdett a kameliák iránt. Örvendett a megígért virágnak. Ha elkáposztát ígért volna neki, azt talán éppen oly nagy sóvárgással várta volna.

Nem lehet az másképpen: a jég olvadásnak indul, ha a meleg napsugár éri.

V.

Kázmér már három napja volt a szülői házában és még mindig nem láthatta meg az anyját. Robertin néni is csak távolról láthatta.

Negyednapon azonban belépett a szobába, a hol a huszártiszt tartózkodott.

Valami fekete vándorló oszlop-forma közeledett hozzá és fekete gyapjukendő fedte az alaknak fejét.

Aki így látta, önkéntelenül is azt kérdezte magát, ugyan mi is rejtőzhetik eme fekete burok mögött? Avagy szakálla volt-e, vagy hiányzott az orra? Még hozzátartozói sem tudták elfojtani mindig meglepetésüket, mikor Robertin néni levette kendőjét és egy közönséges halandónak az arcza tűnt elő. Orra volt, még pedig jó nagy. Az ősök arczépein látható orrok mind kénytelenek lettek volna megalázkodni előtte.

Azt mondta Kázmérnak, hogy Bielinsky asszony semmivel sem betegebb, mint máskor és szeretné őt látni.

Azután sok mindenféle regulát mondott neki, hogy viselje magát a betegnek szobájában, hogy a járóktól és beszédétől, sőt még a lélegzetvételtől is tartózkodjék. Ezen intelmek után bebocsátották, de a néni majdnem átfurta tekintetével, mikor a huszártiszt sarkantyui kissé pengeni kezdtek.

Kázmér nem volt szokva a betegszobához. A meleg, páratelt levegő fojtogatta; a gyér világosság, mely a sűrű zöld függönyökön keresztül szivárogtott, valóságos sötétség volt rá nézve.

Ekkor úgy érezte, hogy valaki megragadja a karját és csak nagy nehezen volt képes kivenni a homályban, hogy Luczián érintette, aki egyúttal újabb intelmmel fordult hozzá.

— Ne feledd el, hogy semmi körülmények között sem szabad pénzügyekről szólanod; ez még inkább fölzigtatja a beteget.

Ezzel Luczián elrejtette amannak a karját és lopva kiosont a szobából.

— Kázio, te vagy az? Miért jössz te csak most hozzám?

Ez anyjának hangja volt; de mennyire megváltozott, mióta nem hallotta!

Robertin néni nagy rémületére, Kázmér két lépéssel az ágytól termelt és ott térdre borult anyja előtt s mindkét lesóványodott kezét csókjaival borította.

A viszontlátás pillanatában hirtelen eltűnt az a könnyed árnyék is, mely anya és fia közt lebegett.

Bielinsky asszony beszélgetése Kázmérral arról tett tanúságot, hogy a beteg sokkal több önbizalommal bírt, mint azt a többiek szavai után Kázmér hitte volna.

— Igen kedves fiam, remélem, hogy néhány mulva már veletek . . .

Az egymáshoz taszított orvosságos üvegek heves csörömpölése szakította itt félbe a beszélőt.

Kázmér kérdő tekintettel nézett hátra. Robertin néni volt, aki azzal a lármával akarta a sógorné biztatását tulzajongni,

— Kérlek, kedves Robertin, ne fáradj tovább ezekkel az üvegekkel; szólalt meg a beteg; — az engem kifáraszt és nekem Kázmérral sokat kell megbeszélnem.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Apácák felavatása.

Budapest, okt. 26. (Saját tud. táv.) Szép ünnep volt tegnap a budai Erzsébet apácák templomában. Cselka Nándor püspök és érseki helynök öt növendék apácát avatott fel ünnepélyesen, kik a püspök kezébe teszik le a fogadalmat.

A hadsereg mozgósítása.

Szabadka, okt. 26. (Saját tud. táv.) Felső parancsra éjjel behívták az október elején haza bocsátott legénységet, hogy a választásoknál alkalmazhassák.

Budapest, okt. 26. (Saját tud. táv.) Csehországi Iglanból, sziléziai Troppauból és gácsországi Lembergből ujabban ezerkétszáz katona utnak indult Magyarországra a választásoknál segídezni.

Bécs, okt. 26. (Saját tud. táv.) A hadügyminiszteriumban újabb, meg újabb csapatok küldése iránt jön a megkeresés a magyar kormány részéről. Egy magas rangú férfiú itten úgy nyilatkozott, hogy a közös hadseregnek ez a tüntető kivonulása a kormánypártiak legfennegettebb pontjaira sokkal rosszabbra fogja a hangulatot megváltoztatni a közös hadsereg ellen.

Anglikán primás.

London, október 26. (Saját tud. távirata.) Temple londoni anglikán püspököt a királynő cantirburg-i érsekké nevezte ki.

Kain és Ábel.

Budapest, okt. 26. (Saját tud. táv.) A Magyarország Kossuth Ferencnek egy táviratát közli, melyben utasítja hivat, hogy se a kormányra, se Ugron-pártira ne szavazzanak. Ugron lapja emiatt hazaárulással vádolja Kossuthot.

Választások Svájcban.

Bern, október 26. (Saját tud. távirata.) A nemzeti tanácsi választások a pártok számarányában nem hoztak létre lényeges változásokat. A katolikus párt száma nem változott; a radikálisok nyertek öt szavazatot a protestáns konzervatívoktól; a szocialisták egy székét nyertek.

Rector avatás.

Bécs, okt. 26. (Saját tud. táv.) Az egyetem dísztermében ma ment végbe a rektorváltás. A lelépő Alenger rektor felolvasta jelentését a mult évről, mire az új rektor, Reimisch dr. tartotta székfoglaló beszédét Egyiptomról és Abesziniáról.

Osztrák iparos-gyűlés.

Bécs, október 26. (Saját tud. távirata.) Az iparosgyűlésen mintegy 800 kiváló iparos vett részt. Elfogadtak egy határozati javaslatot, mely követeli a baleset elleni biztosítás kiterjesztését a mezői munkásokra s minden iparos munkásokra, továbbá az állam hozzájárulását a költségekhez.

Szocialista gyár.

Albi, október 26. (Saját tud. távirata.) A munkások üveggyárának megnyitása alkalmából tegnap este szabad ég alatt ünnepélyt tartottak, melyen a szocialis köztársaságot éltették.

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felől gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ³³ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁵ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ²² reggel, 3 ⁴² d. u., 1 ⁴ éjjel.
Kolozsvár felől gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ⁵⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁵ reggel, személyvonat 10 ¹⁴ éjjel, 11 ²⁷ d. e. vegyesvona 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felől személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ⁰⁵ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ⁰⁰ r., személyvonat 9 ²² d. e., 5 ²⁰ d. u.
Belényes-Vaskó* felől vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskó-Belényes* felől vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e., 9 ¹³ este.
Érmihályfalva felől vegyesvonat 6 ⁵⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ²⁰ r., 9 ¹⁴ este.
Ösi-Kót-Gyoma felől személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ³⁵ d. u.	Gyoma-Kót-Ösi felől vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonapiaczokról hozzánk érkezett telegramok ismét lanyhább hangulatról és áresésről adnak hírt. Newyorkban 3—4¹/₂ centtel alacsonyabb a buza ára s tengeri is hanyatlott. Chicagóban 2³/₄—3³/₈ a buza esése. Londonban a nemzetközi piacz szintén gyöngült s Liverpoolban nagy realizációk hatása alatt esett az ár.

Terménytőzsde.

Budapest, október 26.	
B u z a	ősze, bácskai 7.50
	ősze, északi 7.55
	október-novemberre, bácskai 7.88
	okt.-nov.-re északi 7.89
R o z s	ősze bácskai 6.80
	ősze, északi 6.82
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai 4.21
	okt.-nov.-re, északi 4.22
R e p c z e	október-novemberre, bácskai 0.00
	okt.-nov.-re, északi 0.00
Bécs, október 26.	
B u z a	tiszai 8.15—8.45
	bánsági 7.90—8.35
	bácskai 7.75—8.25
	szokványáru ősze 8.28—8.30
B u z a	szokványáru tavaszra 8.39—8.41
R o z s	tiszavidéki 7.10—7.25
	szokványáru ősze 7.22—7.25
	szokványáru tavaszra 7.38—7.40
T e n g e r i	magyar 4.70—4.80
Z a b,	magyar kereskedelmi 6.20—6.40

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. okt. 26-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	— — — — 121.25
Magyar koronajárdék	— — — — 99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	— — — — 122.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	— — — — 101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — 121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — 97.40
Italméresi jog megváltási kötvény	— — — — 100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — — 97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	— — — — 155.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — — 189.—
Osztrák járadék papírban	— — — — 101.10
Osztrák járadék ezüstben	— — — — 101.10
Osztrák járadék aranyban	— — — — 121.75
Osztrák korona járadék	— — — — 101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — — 155.50
Osztrák magyar bankrészvény	— — — — 944.—
Magyar hitelbank részvény	— — — — 406.25
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — — 368.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — — 363.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — — 9.50
Német birodalmi márka	— — — — 58.82 ¹ / ₂
London vista	— — — — 119.85
Páris vista	— — — — 47.55
20 márkás arany	— — — — 11.75

Felelős szerkesztő: CSIPPÉK FERENCZ.

K o s z o r u k i á l l i t á s

GERMÁN KÁROLY

226 3-4

„Kegyelet“ dísztemetkezési intézetében, Nagyváradon, Fő-utca, Bartsch-ház.

Francia művirág koszoruk	drbja 55 krtól 20 frtig
Érckoszoruk	drbja 1 frttól 25 frtig
Sirkivilágító színes poharak kiöntve	drbja 10—12 krajczár
Sirkivilágító színes üveg öblönyök	drbja 50 krtól 1.50 frtig
Sirlámpák	drbja 1.50 frttól 20 frtig

 Sirkivilágítások a legjutányosabb árban elvállaltatnak.

Sürgős

(285) 4-0

a h ö l g y e k n e k !!

Legujabb

szörme gallérok

kabátok, körköpenyek,

→ f é l á r b a n ←

őszi gallérok

potom árban

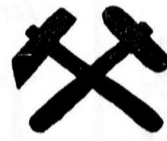
a meleg időjárás miatt

NEMES MIHÁLY-nál

Lévay-ház, Körös-part, corso.

Van szerencsénk a t. közönség szives tudomására hozni, miszerint legujabban megnyitott

Kazinczi kőszénbányánk

kizárólagos képviselével

Fodor Jenő urat Debreczenben

biztuk meg.

Ajánljuk kályhafűtés és ipartelepek céljaira kiválóan alkalmas szenünket, legjutányosabb árak mellett minden állomásra szállítva és kérjük méltóztassanak becses rendeléseikkel említett képviselőnkhez (Iroda: Biedermann-palota) fordulni, előre biztosítván azok legpontosabb teljesítéséről.

Kiváló tisztelettel

Kazinczi kőszénbánya részvénytársaság
BUDAPEST.

247 1-3

É R T E S I T É S !

Partieáruk vétele és eladásáról.

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy évek óta fennálló **kézmű- és divatáru üzletemet** egy nagyobb csődtömeg előnyös vétele által egy kizárólagos

→ P a r t i e á r u ü z l e t r e ←

átalakítottam és ezentul az összes árukat mint divatkelmék, gyapjuruhaszövetek, zefirek, vászonárak, asztalneműek, zsebkendők, ágytakarók, szőnyegek, valamint minden a rőfös szakmába vágó cikkek nálam ugy nagyban mint kicsinyben 50%-al a rendes árakon alul kaphatók.

Tisztelettel

NÁDAS IGNACZ

Zöldfa-utca elején.

(221) 6-10

Kárpáti Miklós

uj divatáruházából

Nagyvárad, Zöldfa-utca, „Zöldfa”-étteremmel szemben.

Ha pénzed van, mindened van!

Hölgyeim!

Nagyvárad legnagyobb áruháza!

Bő megtakarítás!

Végladás!

50%-kal olcsóbb párti!

Kedves olvasó! Reklámokkal nem untatom, hanem legegyszerűbb szavakban tudomására juttatom, hogy egy a mai kor igényeinek megfelelő elegáns

női- és uri divatüzletet

nyitottam, pontos szolid, legolcsóbb árkihasználás mellett kizárólag elsőrendű, nagyjából *házánkban készült* cikkek kaphatók és az árak olcsóságairól alant tessék meggyőződni!

Tessék urak és hölgyek!

Uri gallérok minden facon 18 kr. 6 drb.	1.05
Uri kézelők ötszörös 35 kr. 3 pár	1.—
Uri ingek D siffonból 1.25 kr. 3 drb.	3.50
Uri ingek DD. siffonból 1.65 kr. 3 drb.	4.50
Uri ingek RR. siffonból 2.25 kr. 3 drb.	5.95
Uri ingek színes kretton és sefirből legujabb	1.45
Uri éjjeli ingek pikáns szegélyzettel	1.45
Uri lábravalók magyar v. német	—85
Uri nyakkendők ezelőtt 1.50 kr. most	—75
Uri harisnyák fegyházban kötött 3 pár	—95
Uri zsebkendők tuczatja 2.85 kr. legfinomabb	3.75
Uri esernyők 1.45 kr. legjobb graciososa	2.45
Uri téli alsó ingek 85 kr. legjobb plüsch	1.25
Uri meleg Exelsior ingek jobb mint Jäger	1.95
Uri téli alsó nadrágok 95 kr. a legeslegjobb	1.45
Női meleg alsó ingek nem csiklandós	1.25
Női téli bugyogók 85 kr. legjobb flanelből	1.35
Női meleg szoknyák mosó flanelből	1.45
Női alsó szoknyák Cloth jobb mint selyem	3.65
Női ige 65 kr. jobb 85 kr. legjobb	1.25
Női ingek dus himzéssel francia mellszabással	1.95
Női corsetták 75., jobb 95 kr. dushimzéssel	1.35
Női siffon szoknyák francia hasacska szabással	2.45
Női harisnyák fekete 50 kr. rabmunka tartós	—65
Női kasmér és meleg fejkendők olcsó	—45
Női selyem kendők minden létező színben	—95
Női sálók 85 kr. szebb 1.15 kr. legujabb	1.75
Női berliner kendők 95 kr. legnagyobb	1.50
Női posztó kendők félnagy meleg	1.85
Női nagy nyakba való Himalaja meleg kendők	3.85
Leányka alsó trikók kézzel lábbal kezdve	—45
Fiuknak meleg trikók Jäger szabás kezdve	—45
Gyermek harisnyák minden színben kezdve	—25
Gazdasági lópokróczok 1 frt jobb	1.50
Uraknak gácsi lópokróczok elszakítottan	3.25
Flanel takarók könnyű meleg mint a bunda	2.45
Fehér és kockás tisztított lótakarók párja	6.85
Parádés lópokróczok és szántakarók	4.15

Tessék jó háziasszonyok!

Egy ruhára őszi és téli versenyszövetek	1.56
Egy ruhára jó meleg mosó parketek	1.75
Egy ruhára való kitűnő seviott kelmék	1.95
Egy ruhára való jó mosó Welour flanellek	2.35
Egy ruhára divatos gyapju kelmék	2.75
Egy ruhára Cordonette uj szövetek zsolnai	3.65
Egy ruhára őszi Delén kelmék mosó	4.65
Egy ruhára széles posztó szövetek tartós	4.95
Egy ruhára széles Damentuchok finom	5.85
Egy ruhára széles angóra téli szövetek	6.95
Egy ruhára fekete és színes mohair	7.45
Egy ruhához teljes kellékek összeállítva	2.45
Egy vég eperjesi lepedő vászon tartós	4.50
Egy vég rózsahegyvi vászon női ingekre	5.85
Egy vég késmárki vászon lábravalóra erős	5.95
Egy vég szepességi vászon ágyneműekre	6.75
Egy vég külföldi siffon nem valami jó	4.35
Egy vég eperjesi siffon nagyon szép tartós	5.95
Egy vég Sorll siffon selyem szálú	6.95
Egy vég Sroll kretton jobb mint vászon	7.45
Egy vég rumburgi 35 rőfös	7.85
Egy vég Szepességi Damaszt Grádlí	8.50
Egy vég egyszélű lepedő vászon	8.95
Egy vég valódi czérna vászon női ingekre	9.45
Egy vég staffirung vászon 54 rőfös	18.45
Egy derekalj takácsszöttes csinvatból	3.65
Egy 6 személyes kávé teríték színekben	1.35
Egy 6 személyes damaszk teríték szepességi	2.95
Egy tuszat Szepességi damaszk törölköző	3.95
Egy madrácz rendelt afrikából tartós	7.85
Egy olajos pipi paplan két személyes	2.65
Egy kasmér paplan két személyes	3.95
Egy atlasz Kasmér paplan legfinomabb	5.95
Egy ágy garnitúra két ágy és asztalterítő	3.45
Egy ágy garnitúra legjobb minőség 3 drb.	5.95
Egy ablakfüggöny Tunis kereszt csikokkal	1.50
Egy nagy patent szobaszőnyeg tartós	3.75
Egy újszülöttnek összes kis staffirung ára	4.95

KÁRPÁTI MIKLÓS,

246 1—10

mint törvényszéki bejegyzett kereskedő megkülönböztetett bizalmat és támogatást érdemel

dicsérő és pontos kiszolgálásáért.

Karácsony, husvét és pünkösd ünnepeken egész nap zárva ez áruház!

Ez éeg rendeletlen elve a vevők lelkiismerete és korrekt kiszolgálása.